

Stichting Pensioenfonds van de KAS BANK

Welkom op de jaarvergadering 2017

Amsterdam, 29 augustus 2018

Onderwerp

Inhoudsopgave

1	Opening
2	Mededelingen van de voorzitter
3	Notulen deelnemersvergadering 30 augustus 2017
4	Bespreking jaarverslag 2017
5	Pensioenfonds vandaag en in de toekomst
6	Rondvraag
7	Sluiting

Onderwerp

Inhoudsopgave

1	Opening
2	Mededelingen van de voorzitter
3	Notulen deelnemersvergadering 30 augustus 2017
4	Bespreking jaarverslag 2017
5	Pensioenfonds vandaag en in de toekomst
6	Rondvraag
7	Sluiting

Mededelingen

Belangrijke zaken in 2017 voor SPKB waren:

- het onderzoek met betrekking tot de toekomst van het fonds;
- de beheersing van de uitvoeringskosten;
- de aanpassing van de pensioenrichtleeftijd van 67 naar 68 jaar met ingang van januari 2018;
- het uitzetten van Investment Cases ten behoeven van de beleggingsportefeuille.

Recent speelt:

- verkiezingen Verantwoordingsorgaan
- uitvraag DNB niet-financiële risico's
- meer focus op ESG
- implementatie AVG
- implementatie IORP II

Bestuursleden

Organisatie van SPKB

Naam	Functie	Commissie	Datum aantreding	Vertegenwoordiger namens
Pieter van der Wal	Voorzitter	FinCo	Juli 2016	Werkgever
Pol de Jager	Secretaris	BelCo	Mei 2015	Werkgever
Jan Voskuilen	Vice-voorzitter	FinCo (vz)	November 2014	Gepensioneerden
Monique Jager-Smeets		BelCo (vz)	April 2016	Werkgever
Larissa Gabriëlse		CoCo (vz)	November 2016	Werknemers
Otto Hulst		CoCo	April 2017	Werknemers

Onderwerp

Inhoudsopgave

- 1 Opening
- 2 Mededelingen van de voorzitter
- 3 Notulen deelnemersvergadering 30 augustus 2017
- 4 Bespreking jaarverslag 2017
- 5 Pensioenfonds vandaag en in de toekomst
- 6 Rondvraag
- 7 Sluiting

(CONCEPT) NOTULEN DEELNEMERSVERGADERING van 30 augustus 2017 van 15:00-16:15 uur

Aanwezig van het Bestuur:	de heer P. van der Wal (voorzitter), de heer J. Voskuilen, de heer P. de Jaeger, mevrouw M. Jager-Smeets, mevrouw L. Gabriëlse en heer O. Hulst
Notulist:	mevrouw S. Nandelall (bestuursondersteuning)
Afwezig:	n.v.t.

1. Opening en mededelingen

Opening

De heer Van der Wal opent de vergadering om 15:00 uur en heet de aanwezige deelnemers welkom. Er zijn vandaag 12 deelnemers aanwezig.

2. Mededelingen van de voorzitter

Dit is de laatste jaarvergadering in het huidige kantoorpand van KAS BANK aan de Nieuwezijds Voorburgwal, hartje Amsterdam. De volgende jaarvergadering zal in het nieuwe pand, De Entree 500 in Amsterdam-Zuidoost worden gehouden. De verhuizing is gepland in oktober 2017.

Hij geeft het woord aan het nieuwe bestuurslid de heer Hulst, die zichzelf voorstelt. De heer Hulst is sinds april 2017 benoemd als bestuurslid van het pensioenfonds en hij memoreert dat de heer Hulst het jongste mannelijke bestuurslid van een pensioenfondsbestuur in geheel Nederland is.

Belangrijke zaken in 2016:

- Het waarborgen van de continuïteit van het bestuur van het fonds; in 2016 hebben er relatief veel bestuurswisselingen plaatsgevonden, met de benoeming van de heer Hulst is het bestuur nu weer compleet.
- Het onderzoek met betrekking tot de toekomst van het fonds; het bestuur heeft onder andere een RFI uitgezet in verband met de mogelijke overgang naar een Apf. De uitkomst van de RFI is geen reden om op korte termijn over te gaan naar een Apf.
- De uitvoering van de nieuwe pensioenregeling; KAS BANK heeft een IDC regeling voorgesteld, die door de Ondernemingsraad- die instemmingsrecht heeft- is afgewezen. Dit wordt bevestigd door de heer Starmans, voorzitter van de OR, die op de vergadering aanwezig is. De voorgestelde regeling wordt niet in het belang van de deelnemers geacht te zijn.
- De beheersing van de uitvoeringskosten; er wordt gestuurd op beheersing van de uitvoeringskosten. Deze zijn ten opzichte van 2015 flink gedaald.
- Risicoanalyse; In november vorig jaar heeft de compliance officer van het pensioenfonds, het NCI een analyse uitgevoerd en hierbij is geconcludeerd dat het bestuur zich bewust is van de risico's met betrekking tot compliance en integriteit en zich serieus inzet voor de beheersing hiervan.
- Beleidsdocumenten; in november 2016 heeft het bestuur beleidsdocumenten opgeleverd, die in januari 2017 zijn vastgesteld. De beleidsdocumenten zijn na te lezen op de website.

4. Bespreking van het jaarverslag 2016

Het bestuur geeft aan de hand van een PowerPoint presentatie, een toelichting op het jaarverslag.

Hierbij komen de volgende onderwerpen aan de orde.

- Dekkingsgraadverloop
- Premie
- Resultaat/Actuariële analyse van het saldo
- Toeslagverlening
- Uitvoeringskosten
- Deelnemersbestand

De deelnemers hebben in 2016 geen toeslag ontvangen. Het pensioenfonds was in herstel. De hoogte van het VEV en de beleidsdekkingsgraad lieten niet toe dat er geïndexeerd kon worden. De dekkingsgraad vertoont in 2017 een stijgende lijn en wellicht dat er in 2017 een toeslag kan worden verleend.

Er wordt door een deelnemer gevraagd of gedeeltelijke indexatie mogelijk is? De heer Voskuilen geeft aan dat dit mogelijk is. Tot een dekkingsgraad van 125% gebeurt dit ook. Boven de 125% wordt volledig geïndexeerd.

- Performance

De beleggingen worden afgezet tegen een benchmark. De performance was in 2016 beter dan in 2015.

- Rente

De grafiek die de dagelijkse nominale rentetermijnstructuur en de rentegevoeligheid laat zien, wordt toegelicht.

- Ontwikkelingen in 2017

Mevrouw Jager-Smeets geeft een toelichting op de laatste ontwikkelingen en gaat in op de dekkingsgraadontwikkeling tot en met 24 augustus 2017. De dekkingsgraad vertoont een stijgende lijn en staat nu op 114,7%, dankzij de stijgende rente. De beleidsdekkingsgraad staat op 110,9%.

5. Pensioenfonds vandaag en in de toekomst

De voorzitter neemt het woord.

Ontwikkelingen tot en met juli 2017: gebeurtenissen

- Nieuw pensioenstelsel in 2020; dit moet allemaal nog blijken en is afhankelijk van de politiek. De sponsor en pensioenfonds KAS BANK houden er wel rekening mee bij de besluitvorming. Op de Strategiedag van het bestuur van afgelopen 24 maart 2017 is hier aandacht aan besteed.
- Nieuwe pensioenregeling: De verschillende toekomstscenario's zijn eerder besproken en ook in 2017 heeft het bestuur gedegen onderzoek gedaan en zich voorbereid op een eventuele overgang. Dit onderwerp stond ook weer op de agenda van de Strategiedag.
- De toekomst van SPKB; het pensioenfonds staat er redelijk goed voor qua dekkingsgraad. Het bestuur is compleet en de samenstelling heeft geen last ondervonden van inkrimping van het personeelsbestand.

- Verhoging pensioenrichtleeftijd (67 jr=>68 jr); De werkgever heeft het voornemen om met ingang van januari 2018 de pensioenrichtleeftijd te handhaven op 67 jaar met een verlaging van het opbouwpercentage zodat de pensioenopbouw binnen het nieuwe fiscale kader blijft.
- Haalbaarheidstoets; is in mei 2017 door Mercer uitgevoerd en de resultaten zijn aan DNB gerapporteerd. Het VEV en de feitelijke financiële positie verhouden zich positief/goed ten opzichte van de gekozen ondergrenzen.

Een deelnemer vraagt hoe het zit met de bestaande rechten van slapers als er een nieuw pensioenstelsel in Nederland komt. De voorzitter geeft aan dat hun rechten blijven bestaan.

6. Rondvraag en sluiting

De volgende vragen/opmerkingen van de deelnemers komen aan de orde:

- Er wordt een vraag gesteld over de arbeidsongeschiktheidsverzekering, een post van € 60.000,- op het overzicht Baten en Lasten. Hoe ziet het hiermee? De verzekering loopt bij Delta Lloyd en als iemand arbeidsongeschikt wordt, wordt de pensioenpremie doorbetaald. De kosten zijn voor de werkgever, die het risico heeft afgedekt door het afsluiten van de eerdergenoemde verzekering bij Delta Lloyd.
- Er wordt gevraagd naar de lijst van overledenen. Op de vorige jaarvergadering is aangegeven dat er hier behoefte aan was. Het bestuur heeft AZL om een overzicht gevraagd en de lijst ligt ter inzage achter in de zaal. Na de vergadering is er gelegenheid om deze lijst in te zien.
- Wat is het verschil tussen matching en return portefeuille? Bij de matching portefeuille is er er sprake van een passief beleid, waarbij het renterisico zo goed mogelijk wordt afgedekt. Bij de return portefeuille is er sprake van een actief beleid, waarbij er een kans is op een hoger rendement. Dit kan weer mogelijk leiden tot indexering.
- Naar aanleiding van de beleggingsresultaten. Hoe zit het met het rendement op de markt? Zitten we voor 60% in obligaties? Wij zitten voor 70% in obligaties met 60% renteafdekking. Pensioenfondsen mogen niet te veel risico lopen. De heer Voskuilen vult aan dat de risicohouding is vastgesteld door de vakbond en deelnemers. Als men meer risico wil lopen, moet er opnieuw overlegd worden. De risicobereidheid van het pensioenfonds is laag en de portefeuille is hierop ingericht. Bij een renteafdekking van 60% loopt het fonds 40% risico. Wat is de visie op renteontwikkelingen? Het bestuur heeft geen rentevisie. Er wordt gevraagd of er geen belangstelling is om in hypotheek te beleggen? Mevrouw Jager-Smeets geeft aan dat deze mogelijkheid inderdaad wordt onderzocht.
- Er wordt vervolgens gevraagd wat een Apf is? De voorzitter antwoordt dat het een algemeen pensioenfonds is dat door verzekeraars c.q. pensioenfondsen is opgericht met als doel kostenreductie. Een Apf heeft een onafhankelijk bestuur, dezelfde populatie en niveau dekkingsgraad en een eigen kring of multi kring. Ter aanvulling wordt vermeld dat het bestuur ook heeft gesproken met een Bedrijfstakpensioenfonds (Bpf), te weten het Pensioenfonds voor de Zorgverzekeraars.
- Tot slot wordt gevraagd wat de gevolgen zijn als er steeds minder actieve deelnemers zijn? De voorzitter geeft aan dat de premie-instroom dan afneemt.

Er is verder niets voor de rondvraag en de voorzitter bedankt de deelnemers voor hun aanwezigheid en inbreng, waarna de vergadering om 16:15 uur wordt gesloten.

Wat recent speelt:

- Verkiezingen Verantwoordingsorgaan; Er zijn twee geschikte kandidaten voor één vacature en daarom worden er verkiezingen door de actieve deelnemers gehouden van 4 tot en met 8 september aanstaande.
- Strategiedag; Het bestuur heeft in april haar jaarlijkse Strategiedag gehouden. De uitkomsten van deze dag zijn verwerkt in een document dat aan DNB zal worden aangeboden. Het bestuur reageert met deze rapportage op de strategie-uitvraag van DNB aan het pensioenfonds.
- Wijziging rol OR en vakbonden; zoals eerder aangegeven heeft de OR bij wijziging van de pensioenregeling instemmingsrecht.
- De ABTN van oktober 2015 zal worden geactualiseerd. Mercer is hiermee bezig.

3. Notulen jaarlijkse deelnemersvergadering van 1 september 2016

De heer Van der Wal neemt het verslag tekstueel en inhoudelijk per pagina met de aanwezigen door.

Er zijn geen tekstuele aanpassingen.

Inhoudelijk:

Een deelnemer merkt op dat een paar vragen niet zijn meegenomen in de verslaglegging. Er wordt verwezen naar de rondvraag, waar de vragen van deelnemers aan de orde komen.

Er wordt opgemerkt dat in de vorige vergadering was toegezegd dat de uitnodiging per post zou worden verstuurd. Ook dit jaar is de uitnodiging alleen digitaal verstuurd. De voorzitter geeft aan dat het met de kosten te maken heeft. Er wordt ter vergadering afgesproken dat de deelnemers schriftelijk kenbaar moeten maken als zij de convocatie per post willen ontvangen en dat het bestuur hieraan gevolg zal geven.

De uitnodiging stond begin juli op de website. Een deelnemer merkt op dat dit vrij laat is. De voorzitter meldt op dat de jaarvergadering voortaan eind augustus, begin september gehouden zal worden. Het jaarwerk is dan afgerond en de vakantieperiode is weer voorbij. Hij vraagt ook aandacht voor het opgeven van e-mailadressen. Bij het versturen van de UPO zal in een flyer hiervoor nogmaals aandacht worden gevraagd. Verder wordt gemeld dat het bestuur in de toekomst ook van de berichtenbox.nl van de overheid gebruik wil gaan maken. AZL, de pensioenuitvoerder is bezig met een pilot. Deelnemers kunnen met hun Digi-D inloggen en de berichten ophalen. Deze extra mogelijkheid zal de communicatie met de deelnemers verder verbeteren.

Er zijn verder geen vragen of opmerkingen van de aanwezigen over de notulen.

De deelnemersvergadering stelt de notulen van de jaarlijkse vergadering van de deelnemers van 1 september 2016 ongewijzigd vast.

Onderwerp

Inhoudsopgave

1	Opening
2	Mededelingen van de voorzitter
3	Notulen deelnemersvergadering 30 augustus 2017
4	Bespreking jaarverslag 2017
5	Pensioenfonds vandaag en in de toekomst
6	Rondvraag
7	Sluiting

Jaarverslag

Dekkingsgraad (vermogenspositie van het fonds) en verloop in 2016

Vermogenssituatie en solvabiliteit					
	2017	2016	2015	2014	2013
Aanwezige dekkingsgraad	116,8%	111,0%	110,1%	117,6%	113,6%
Vereiste dekkingsgraad	115,0%	114,7%	114,7%	111,9%	113,4%
Beleidsdekkingsgraad (BDG)	115,0%	105,0%	111,2%	118,9%	n.v.t.
Reële dekkingsgraad	92,4%	85,5%	89,3%	n.v.t.	n.v.t.

Ontwikkeling dekkingsgraad	
	Werkelijk
Dekkingsgraad per 31 december 2016	111,0%
Nieuwe aanspraken	0,5%
Uitkeringen	0,2%
Toeslagverlening	0,0%
Wijziging rentetermijnstructuur, gevolgen TV	1,9%
Beleggingsresultaat	2,9%
Overige oorzaken	0,3%
Dekkingsgraad per 31 december 2017	116,8%

Jaarverslag

Premie

EUR 1.000	2017	2016
Onvoorwaardelijke aanspraken	4.717	5.484
Opslag in stand houden vereist vermogen	693	806
Opslag voor uitvoeringskosten	680	780
Totaal kostendekkende premie	6.090	7.070
<hr/>		
Opslag 5% loonsom	1.226	1.569
Totaal ontvangen premie	7.316	8.639
<hr/>		

Jaarverslag

Actuariële analyse van het saldo

Baten en lasten		
EUR 1.000	2017	2016
Premies en koopsommen	1.919	2.375
Beleggingsresultaat (incl. wijziging RTS)	12.472	-3.992
Toeslagverlening	-9	6
Sterfte	917	-156
Arbeidsongeschiktheid	-23	69
Kosten	0	0
Mutaties/diversen	69	481
Overige resultaten	0	1.043
Aanpassing sterftegrondslagen	0	4.799
Totaal saldo van baten en lasten	15.345	4.625

Jaarverslag

Toeslagverlening

	2017	2016	2015	2014	2013
Indexatie actieven	0,00%	0,00%	1,00%	0,80%	0,00%
Indexatie inactieven	0,00%	0,00%	0,50%	0,40%	0,30%
Consumenten prijs index (CPI)	0,98%	0,69%	1,10%	0,80%	2,80%

Jaarverslag

Uitvoeringskosten

	2017	2016
Totaal pensioenuitvoerings- en administratiekosten	EUR 632.000	EUR 686.000
Per (actieve en pensioengerechtigde) deelnemer	EUR 746,16	EUR 743,23
Vermogensbeheerkosten	EUR 696.000	EUR 688.000
Transactiekosten	EUR 81.000	EUR 126.000
Gemiddeld belegd vermogen	EUR 318.031.000	EUR 303.300.000
Vermogensbeheerkosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen	0,22%	0,23%
Transactiekosten als percentage van het gemiddeld belegd vermogen	0,03%	0,04%

Jaarverslag

Deelnemers

Ontwikkeling deelnemersbestand					
	2017	2016	2015	2014	2013
Deelnemers	457	537	656	648	721
Slapers (inactieven)	1.115	1.125	969	939	842
Gepensioneerden	390	386	379	373	368
Totaal	1.962	2.048	2.004	1.960	1.931

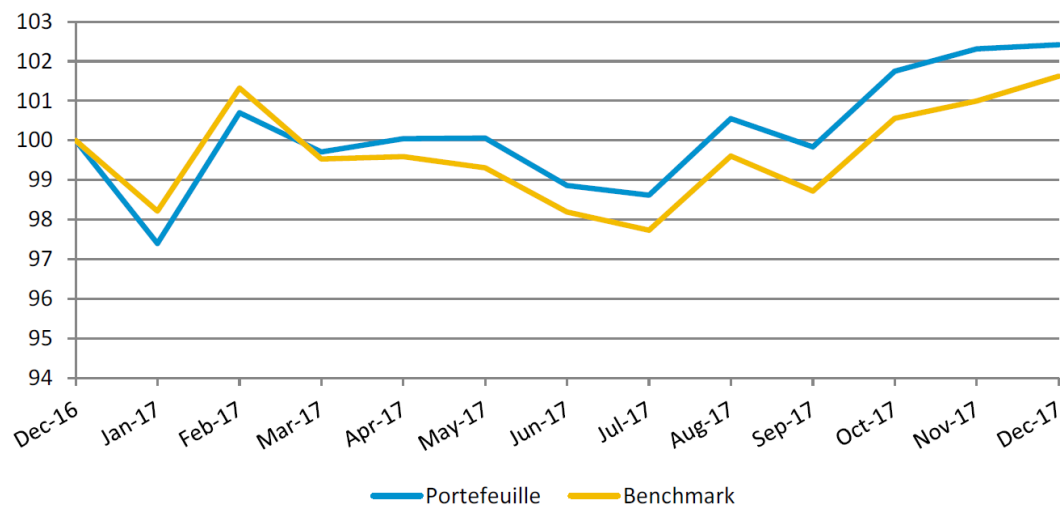
Specifieke pensioengerechtigden		
	2017	2016
Ouderdompensioen	286	277
Partnerpensioen	97	102
Wezenpensioen	7	7
Totaal	390	386

Jaarverslag

Beleggingen performance

Performance	2017	2017	2016	2016
	werkelijk	benchmark	werkelijk	benchmark
Return portefeuille	9,37%	8,78%	8,88%	9,59%
Matching portefeuille	-3,69%	-4,73%	7,75%	8,72%
Totaal portfolio	2,42%	1,62%	8,25%	9,07%

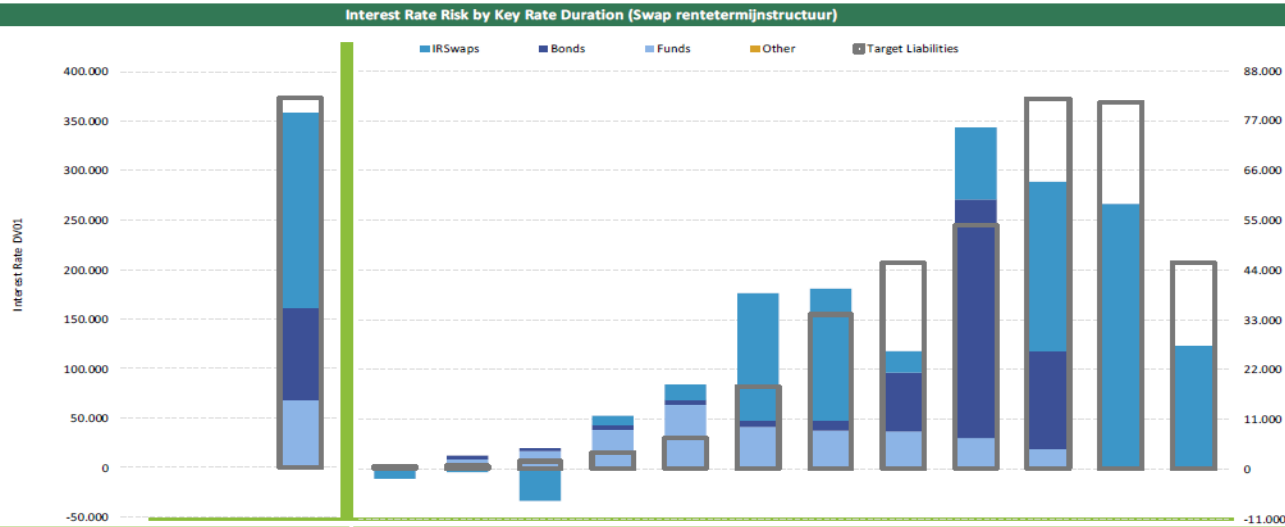
Geïndexeerd rendementsoverzicht

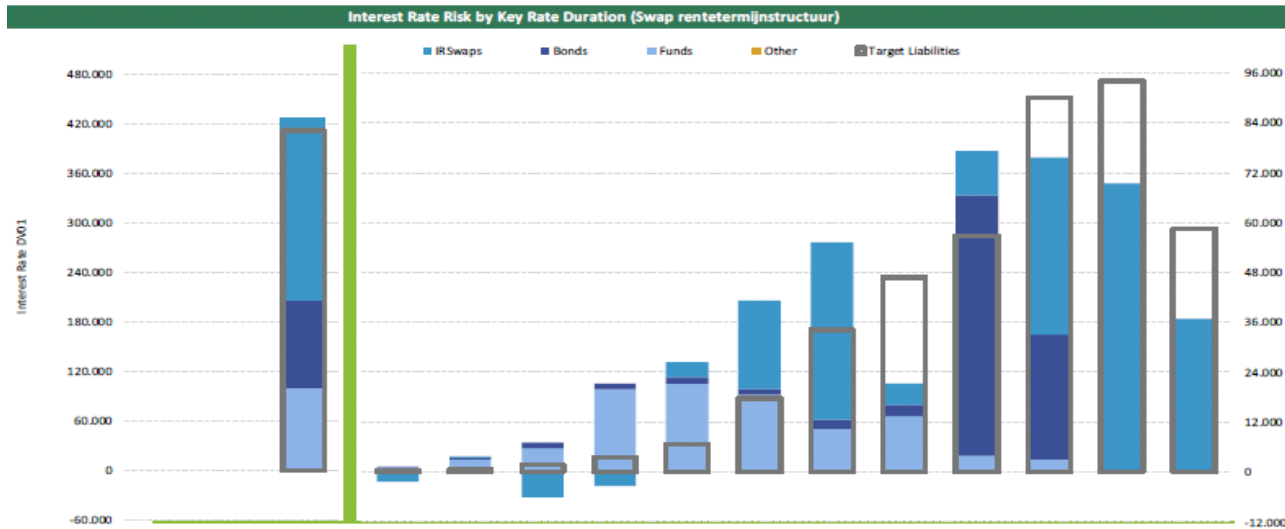
Jaarverslag

Beleggingen: rente

december 2017

december 2016

Onderwerp

Inhoudsopgave

1	Opening
2	Mededelingen van de voorzitter
3	Notulen deelnemersvergadering 30 augustus 2017
4	Bespreking jaarverslag 2017
5	Pensioenfonds vandaag en in de toekomst
6	Rondvraag
7	Sluiting

Pensioenfondsvandaag en in de toekomst

Ontwikkelingen

Dekkingsgraadontwikkeling (t/m 30 juli 2018)

- Dekkingsgraad 117,3%
- Beleidsdekkingsgraad 116,9%

Performance beleggingen (t/m 30 juni 2018)

- Beheerd vermogen van EUR 323 miljoen naar EUR 331 miljoen
- Rendement van 1,43% (benchmark 0,82%)
- Matching portefeuille (excl. overlay): 3,12% (benchmark 1,56%)
- Return portefeuille: -0,11% (benchmark +0,10%)

Pensioenfondsvandaag en in de toekomst

Ontwikkelingen

Gebeurtenissen:

- Nieuw pensioenstelsel, akkoord vakbonden en werkgevers?
- Nieuwe regeling?
- Indexatie: actieven 0,92%, inactieven/gepensioneerden 0,46%
- Toekomst SPKB
- Haalbaarheidstoets

Uitgangspositie	Te kiezen ondergrens	Huidige grenzen	AHBT 2015 Q1	HBT 2016 Q1	HBT 2017 Q1	HBT 2018Q1
VEV	Ondergrens bij verwacht pensioenresultaat op fondsniveau	90%	100,6%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Feitelijke financiële positie	Ondergrens bij verwacht pensioenresultaat op fondsniveau	90%	98,5%	96,6%	97,0%	99,7%
	Maximale afwijking van pensioenresultaat op fondsniveau in slechtweerscenario	25%	21,5%	22,6%	23,2%	19,2%

Onderwerp

Inhoudsopgave

1	Opening
2	Mededelingen van de voorzitter
3	Notulen deelnemersvergadering 30 augustus 2017
4	Bespreking jaarverslag 2017
5	Pensioenfonds vandaag en in de toekomst
6	Rondvraag
7	Sluiting

Onderwerp

Inhoudsopgave

1	Opening
2	Mededelingen van de voorzitter
3	Notulen deelnemersvergadering 30 augustus 2017
4	Bespreking jaarverslag 2017
5	Pensioenfonds vandaag en in de toekomst
6	Rondvraag
7	Sluiting